

KARTA INFORMACYJNA O PRZEDMIOCIE STUDIÓW

PROF. ZW. DR HAB. KAROL B. JANOWSKI

Kod przedmiotu	
Nazwa przedmiotu	TEORIA POLITYKI
Zaszeregowanie przedmiotu	Przedmiot kierunkowy
Tryb i poziom studiów dla jakich obowiązuje przedmiot	Studia II stopnia na kierunku politologia
Rodzaj przedmiotu	Kanoniczny
Założenia przedmiotu	Wykład będzie zawierać refleksje teoretyczne dotyczący różnorodnych kategorii politologicznych oraz wyjaśniania natury, istoty oraz mechanizmów zjawisk i procesów politycznych.
Formy zajęć	Wykład 45 h
Cele (ogólne) przedmiotu	Przedmiotem wykładu będą rozważania, których punktem wyjścia jest ukazanie teorii polityki jako dziedziny nauki pozostającej w fazie stawania się (in statu nascendi), która zajmuje odrębne miejsce w stosunku do badań empirycznych, a jednocześnie szeroko czerpie z nich, by formułować tezy oraz hipotezy służące wyjaśnianiu zjawisk i procesów politycznych. Idzie ponadto o postrzeganie teorii polityki jako kształtującej się pod wpływem różnorodnych, nierzadko opozycyjnych orientacji (stanowisk) w filozofii, socjologii, politologii i metodologii nauk, na którą wpływają także podlegające zmianom paradygmaty, tj. sposoby widzenia, opisu i wyjaśniania rzeczywistości przez nauki społeczne (np. nurt systemowy czy prakseologiczny, bądź cybernetyczny). Celem wykładu jest wreszcie wydobywanie funkcji teorii polityki: wyjaśnianie prawidłowości życia politycznego; porządkowanie i integrowanie dorobku dyscyplin naukowych, dla których polityka jest ważnym obszarem refleksji; wydobywanie teoretyczno-metodologicznych związków politologii z innymi naukami społecznymi.
Zakres tematyczny i chronologiczny przedmiotu	Obszar polityki
Zagadnienia obowiązkowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsce i rola teorii naukowej w nauce o polityce. Nauka o polityce a teoria polityki. Przedmiot teorii polityki. 2. Podstawowe pojęcia i funkcje teorii polityki. Sposoby wyjaśniania zjawisk i procesów politycznych. Metodologiczne podstawy teorii polityki. 3. Polityka - pojęcie, zakres znaczeniowy. Różnorodność postrzegania polityki w dziejach ludzkości. Miejsce polityki w życiu społeczeństwa. Prawo, moralność, polityka. 4. Władza polityczna w dziejach myśli społecznej i politycznej. 5. Współczesne ujęcie władzy politycznej. 6. Ideologia, doktryna, program - zakres, funkcje. 7. Podmiotowość polityczna i uczestnictwo w życiu politycznym. 8. Homo politicus. Społeczeństwo obywatelskie. Uczestnictwo i alienacja polityczna. 9. Kategoria interesu - istota, jej znaczenie dla wyjaśniania działań i decyzji politycznych. 10. Sprzeczności i konflikty w życiu politycznym. 11. Teoria podejmowania decyzji politycznych. Użyteczność teorii organizacji i zarządzania. 12. Procesy polityczne. 13. System polityczny społeczeństwa. Kategorie: struktura, całość, kompleks, system, organizacja. 14. Organizacje i ruchy społeczne - typologia, funkcje. 15. Decyzje i procesy decyzyjne - pojęcie, typologia. Procesy decyzyjne w organizacjach politycznych i biurokratycznych. Pojęcie biurokracji i biurokratyzmu (M.Weber; „prawo Parkinsona”). 16. Państwo - geneza, istota oraz funkcje. Typologia ustrojów. 17. Partie polityczne - geneza, istota, typy, funkcje. Tradycyjne nurty

	<p>ideowo-polityczne oraz ich przystawalność do współczesnych partii politycznych.</p> <p>18. System partyjny - pojęcie, typologia i klasyfikacje oraz funkcje.</p> <p>19 Demokracja i parlamentaryzm; czynniki i procesy konstytuujące i modyfikujące.</p> <p>20. Teorie rozwoju, stabilności i zmiany politycznej.</p> <p>21. Koncepcje i teorie rozwoju społecznego. Zagadnienia reform i rewolucji społecznej.</p> <p>22. Geneza i przebieg transformacji politycznej w Polsce. Koncepcja modernizacji a przypadek „polski”. Przypadek czy prawidłowość.</p> <p>23. Kultura polityczna - definicje, zakres pojęciowy. Użyteczność podejścia socjologicznego. Kultura polityczna Polaków. Kategorie, modele, opis, analiza.</p> <p>24. Globalizacja – wymiar społeczno-ekonomiczny i polityczny.</p>
Punktacja ECTS	10
Warunki uzyskania punktów ECTS	Warunkiem przyznania punktów jest uzyskanie zaliczenia z wykładów oraz zdanie egzaminu
UWAGI	

Literatura obowiązkowa:

Chmaj M., Żmigrodzki M.: Wprowadzenie do teorii polityki. Wyd. UMCS Lublin 1996.

Szostak W.: Zarys teorii polityki dla studentów nauk politycznych. Wyd. WSEiA, Kraków-Kielce 1999.

Wprowadzenie do nauki o państwie i polityce. Red. B. Szmulik, M. Żmigrodzki. Wyd. UMCS Lublin 2002.

Wiatr J. J.: Socjologia polityki. Warszawa 1999.

Literatura zalecana:

Encyklopedia politologii. T.1. Red. W. Sokół, M. Żmigrodzki. Kraków 1999.

Janowski K.B.: Źródła i przebieg zmiany politycznej w Polsce (1980-1989). Toruń 2003.

Janowski K.B.: Kultura polityczna. (W:) Wprowadzenie do nauki o państwie i polityce. Podręcznik akademicki. Red. B.Szmulik, M.Żmigrodzki. Lublin 2002

Leksykon politologii. Red. A.Antoszewski, R.Herbut. Wrocław 1997.

Lipset S.M.: Homo politicus. Społeczne podstawy polityki. Warszawa 1995.

Łastawski K.: Racja stanu Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 2000.

Pietrzyk-Reeves D.: Idea społeczeństwa obywatelskiego. Współczesna debata i jej źródła. Wrocław 2004.

Przybylski H.: Politologia. Zarys problematyki. Katowice 1997.

Robins R.S., Post J.M.: Paranoja polityczna. Psychopatologia nienawiści. Warszawa 1999.

Studia z teorii polityki. T.I-II. Red. A.W. Jabłoński, L. Sobkowiak. Wyd. UW, Wrocław 1998.

Weber M.: Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej. Warszawa 2002.

Władza i społeczeństwo. Wybór i opracowanie Szczupaczyński J. T. 1 i 2, Warszawa 1995 i 1998.

Współczesne partie i systemy partyjne. Zagadnienia teorii i praktyki politycznej. Lublin 2003.

Zieliński E.: Nauka o państwie i polityce. Warszawa 1999

Wymagania wykładowcy:

Przyswojenie przez studentów wiedzy przewidzianej programem przedmiotu; jej poziom stwierdzony poprzez złożenie egzaminu

Warszawa, 2009 r.